

Giáo dục chuyên nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh những giải pháp đổi mới và phát triển

PHAN HẢI HOÀ^(*)

Giao dục chuyên nghiệp là một lĩnh vực giáo dục có vị trí quan trọng trong xã hội công nghiệp hoá hiện nay hiện nay ta nói chung và thành phố Hồ Chí Minh nói riêng.

Thời gian qua, trên nền tảng thành phố giáo dục chuyên nghiệp đã góp phần nâng cao nguồn nhân lực chất lượng cao cho thành phố Thành phố là nơi có hệ thống giáo dục chuyên nghiệp phong phú đa dạng về loại hình và cách thức đào tạo, nơi người giảng viên có trình độ và chất lượng giảng dạy hàng đầu cả nước. Thành phố đã nhiều tổ chức và việc phát triển hệ thống giáo dục chuyên nghiệp thông qua việc xây dựng cơ cấu ngành nghề đào tạo tổng thể hợp lý xây dựng nơi người có vai trò quản lý giảng viên có trình độ cao; tổng hợp chuẩn hoá, hiện nay hiện nay có số lượng chất, thiết bị kỹ thuật theo tiêu chuẩn các nước trong khu vực và quốc tế tại các tiến, nơi môi trường sống, phòng học đào tạo; xây dựng và hoàn thiện các chuẩn đào tạo công nhân có tay nghề cao, ngành nghề mới. Từ nội dung này phân tích về nguồn lực phát triển các ngành nghề quan trọng của thành phố trong bối cảnh hiện nay.

Tuy nhiên, trong tình trạng yêu cầu ngày càng cao của hệ thống giáo dục cả nước, giáo dục chuyên

nghiệp thành phố cũng không ngoại lệ cụ thể
- Với xu thế "nâng học hoá" hệ thống giáo dục chuyên nghiệp, việc "nâng cấp theo phong trào" các trường trung học chuyên nghiệp, trung cấp, cao đẳng nghề nước Ban Giám hiệu các trường xem như là một việc kiện tất yếu nên "nâng học", quảng bá thông tin theo các mức tiêu chuẩn mà hiện tại giáo dục mà chưa tính đến các năng lực, hệ quả pháp lý của nó. Trước tiên cho thấy, trên nền tảng thành phố có nhiều trường trung học chuyên nghiệp, trung học nghề nước nâng cấp thành cao đẳng, các trường cao đẳng nước nâng cấp thành trường đại học. Trong lúc nội dung số lượng chất lượng thấp, chưa ngang tầm với yêu cầu đào tạo, từ nội dung chất lượng đào tạo chưa đáp ứng yêu cầu trước tiên, tạo nên sự khập khiễng về tay nghề và trình độ chuyên môn kỹ thuật của học viên khi ra trường. Đây là một vấn đề đáng báo động cho hệ thống giáo dục chuyên nghiệp chạy theo tâm lý nguy hại "sính thầy hôn sính thầy". Hệ quả trực tiếp của việc "nâng cấp thông tin" hệ thống giáo dục chuyên nghiệp là việc công nhân kỹ thuật khi ra trường không đủ trình độ làm việc, "bằng cấp là thầy" không những "trình độ thấp" nên hầu như tất cả phải đào tạo lại, không đáp ứng được những ngành nghề yêu cầu có tay nghề cao ở trong nước cũng như chất lượng nơi người công nhân kỹ thuật cho xuất khẩu lao động, từ nội dung nên việc mất thời gian lao động ở nước ngoài.

(*) ThS., Phó Trường phòng Tuyển truyền, Sở Tổ chức thành phố Hồ Chí Minh.

- Nhà số các cơ sở giáo dục chuyên nghiệp choa số năm tab liên thông va ket hóp với các doanh nghiệp cung các trường nài hoc coi uy tín, nài tab trên cơ số nhu cầu của doanh nghiệp hoc nhu cầu của xã hội ma chui yeu theo kieu "lay thu nhap" lam chính. Hài quai la hoc vien khi toa nghiệp tha nghiệp nhieu hoc không nài ồng yeu cầu công viec, phai nài tab lai gây ton keim, lang phí cho doanh nghiệp.

- Ma các cơ sở quan tâm không hiện tại, một bộ phận lớn các trường chuyên nghiệp va chóa nài ồng nôi yeu cầu va cơ số va chất, ky thuật – một yeu toa anh hoiing tric tiep nài chất lōing nài tab.

- Va nài "xã hội hoá" theo phong trao nài gây nài các hiện tōing "chất lōing giang day va chất lōing nôi ngu giang vien chóa nài yeu cầu không lai tham gia thanh giang oin hieu cơ số nài tab khac nhau ma không coi thời gian nghiệp coi chuyen sai. Ma khac, một bộ phận giang vien cơ hoi chóa nài ồng yeu cầu nôi mỗi giab duc, chất lōing không nōng nài, chóa nôi mỗi phōng pháp giang day (các môn hoc xã hội nài chuyen toi phōng pháp "nôi chep" sang "nìn chep", các môn hoc toi nài, ky thuật chui yeu đōa trên phōng tien giang day lam may moic, dung cui thí nghiệm cui laci hài) nài không nài nôi muc tieu, chất lōing ma xã hội nài ra.

- Chóa thể hiện nôi số hoi nhap sau rōng với giab duc chuyen nghiệp khu vōc va quoc teá Tō duy giab duc chuyen nghiệp va chóa nôi môi, con theo loai môn, nghĩa la chóa nài tab theo công nghe quy trình, ky thuật hiện coi chóa hoi nhap va khoa hoc ky thuật, va công nghe thông tin hiện nài. Ma khac, hiện nay, hài hət các cơ số nài tab chóa chui yeu thoi hiện giang day theo kieu "toi than va nōng", chóa coi số liên ket nài tab quoc teá nài phoi hóp, tiep nài những thanh tōi công nghe tien tien nài hieu quai nài tab chóa cao.

- Thanh phoi nài thoi hiện quan ly các cơ số giab duc chuyen nghiệp theo kieu quan ly tric tiep với các chóa tieu, bien chea cui thea chóa trao quyen toi chui toi chui trach nhem cho các cơ số giab duc chuyen nghiệp. Hiện nay, cơ chea quan ly va nài mang nài tính hanh chính quan lieu bao cap, các quan nài va nài tab công nài lanh nghe can bō khoa hoc ky thuật con nài tính hoc thuật va ly thuyet, xa rōi thoi teá

- Hài thông kiem nōnh chất lōing giab duc chuyen nghiệp chóa nôi xãy đōng khoa hoc đān nài viec nài giab phai loai chóa chính xãc, khac quan nài viec nài tō, nôi môi chóa nài ồng nôi yeu cầu thoi tien của thanh phoi

Nguyên nhân của những tồn tại, yếu kém trên.

Một la tō duy va cơ chea quan ly giab duc nôi chung, giab duc chuyen nghiệp nôi riêng coi những hài chea quan ly giab duc chuyen nghiệp nài mang nài tính hanh chính bao cap, coi số nài lai giōa quan ly hanh chính (Administration) va quan ly hoc thuật (Academic Professional)⁽¹⁾. Luat Giab duc 1998 nài quy nōnh cui thea quyen toi chui va toi chui trach nhem cho các cơ số giab duc (trong nôi coi giab duc chuyen nghiệp). Tiep theo, Luat Giab duc 2005 nài tai xãc nōnh quyen nài những ma cho nài nay, các cơ số giab duc chuyen nghiệp va nài oin giai nài "giab thoi" giōa quan ly bao cap va quan ly toi chui⁽²⁾. Hiện tại, tính "toi chui hinh thoi" con ngōi tric trong hài thông giab duc chuyen nghiệp vì với cơ chea chính sách hiện hanh, chui trōng giao quyen toi chui cho các cơ số giab duc chuyen nghiệp chóa thể thoi hiện, ngōi nōng nài các cơ số giab duc chuyen nghiệp cung con luing tuing va vì va, hoi không ma nài với kieu "quyen rōm vai nài" nay. Thea nài, cach thoi phai bō tai chính cung la chóa khoa khoi thoi bōi va những ngōi nōng nài các cơ số giab duc chuyen nghiệp cung thoi tiep tuc "chui troi" con hōn nôi "cui troi" ma không lam nôi gì toa hōn cho cơ số của mình⁽³⁾. Do va, Luat Giab duc 2005 nài coi quy nōnh môi va va nài toi chui cho các cơ số giab duc không thoi tien con nài va nài nài tranh luan lai va cơ chea chính sách va các bien pháp thoi hiện. Một câu hoi nôi nài ra cho các nha quan ly la viec môi rōng

(1) TS. Hoang Ngoc Vinh. *Toi chui nài hoc, 6 tam ngai hài, 4 tam xa*. Nguồn: www.vietnamnet.vn, 11/11/2006

(2) TSKH. Phạm Nôi Nhat Tien. *Xây đōng ky nài quan ly môi trong nài kien hinh thanh chuan thi trōng giab duc*. Ky yeu hoi thao. Tr.88, Bō Giab duc va Nài tab, Hài Nôi, 3/2007.

(3) TSKH. Phạm Nôi Nhat Tien. *Bab cap khoa hoc: "Bai toan Hieu trōng trong bō canh nôi môi quan ly trōng phoi thông"*. Hài Nôi, 01/2008.

quyền cho các cô sôigiao dục chuyên nghiệp cho nên bây giờ nào nhất nôiic nên nào? Xét trên phương diện số phát triển chung của xã hội hiện nay, quyền tôi chủi cho các cô sôigiao dục chuyên nghiệp vẫn chóa nôiic xác nôiic củi thể bôii thiếu thãm quyền thì dù muốn hay không cũng sẽ dẫn đến tình trạng thiếu trách nhiệm. Do vậy, khi các cô sôigiao dục chuyên nghiệp thiếu quyền tôi chủi sẽ dẫn đến thiếu trách nhiệm, hệ quả là các nôiic giao dục và các thể hệ tồng lai củi nôiic nhà phải gánh chịu. Nhiều nay không chẻ lài lôi cãnh báo cho những ngôii củi thãm quyền, trách nhiệm mà lài tiếng chuông cãnh tãnh cho các nôiic giao dục nhất nôiic khi cô chẻ quản lý giao dục vẫn theo cách thời quy nôiic tôi trên xuống nôiic làm cho các cô sôigiao dục chuyên nghiệp nôiic riêng và các cô sôigiao dục nôiic chung, thiếu nôiic quyền tôi chủi và trách nhiệm thời sôii.

Hai lài chóa củi chẻi lôiic lài dai cho giao dục chuyên nghiệp, nên tãm nhìn vài lôiic trình cho việc nôiic môi vài phải triển hệ thống giao dục nay con nhiều hạn chẻi khiếm khuyết, chóa xông tãm với yêu cầu củi thời tiến thanh phói Hoà Chí Minh.

Ba lài cô chẻi chính sách củi hệ thống giao dục con mang nặng tính bao cấp lài lôiic cãnh lôn gây khó khăn cho tiến trình nôiic môi vài phải triển (ví dui, quy nôiic về tài chính, nào nào phân bố theo chẻi tiêu tuyền sinh tôi cấp trên...). Nãi biết, cô chẻi bao cấp bằng ngân sách nôiic làm cho các cô sôigiao dục chuyên nghiệp công lập mất nôiic tính tôi chủi về tài chính trong việc nào nguồn vài sôii dùng tài chính củi chính mình.

Bôn lài thiếu các quy nôiic mang tính nôiic bội chẻi chẻi tôi quy nôiic củi pháp luật, ví dui: Luật giao dục năm 2005 quy nôiic chóa nôiic nôiic chóa thông nhất, chóa nào ra nên tãm pháp lý vôiing chẻi cho giao dục chuyên nghiệp phát triển.

Năm lài số phát triển nhanh về các ngành nghề kỹ thuật cao nôiic hoi phải nôiic ồng nhiều yêu tòi nôiic kèm nhô nôiic nguôi giảng viên chẻi lôiing cao, cô sôii vài chẻi giảng dạy, nãi biết lài hệ thống công củi, phòng tiến giảng dạy lý thuyết cũng nhô thời hạnh. Tuy nhiên, trên thời tiến các yêu cầu nay chóa nôiic ồng nôiic.

Sáu lài chóa xây dựng nôiic cô chẻi tôi chủi giao dục nôiic chung, tôi chủi trong giao dục chuyên nghiệp nôiic riêng nhằm nào ra những nôiic hôiing

tôi chủi tôi do cho các trường chuyên nghiệp trên bôiiic nôiing chuyên nghiệp hoai công nào nào nào, hãn chẻi nên nôiic thấp nhất việc nào nào theo chẻi tiêu, biến chẻi

Tóm hôiing quyền nãiic nếu trên, muốn nôiic môi vài phải triển giao dục chuyên nghiệp thanh phói cãnh thời hiện tòi các giải pháp sau:

1- Xây dựng cô chẻi tôi chủi vài tôi chêu trách nhiệm cho các cô sôigiao dục chuyên nghiệp, theo nôiic cãnh nôiing giải pháp kòp thời nôiing cao tính chủi nôiing vài tôi chêu trách nhiệm về cách thời nào nào, hieu quả nào nào củi các trường trong hệ thống giao dục chuyên nghiệp. Các cô sôigiao dục chuyên nghiệp nôiic tôi chủi chôiing trình giảng dạy, mõiic dạy, lôiing thông tin tuyền thui, nãi biết trao quyền tôi chủi cho tồng giao viên về phương pháp giảng dạy, thông tin tuyền thui, cấu trúc chôiing trình giảng dạy, v.v.. Do vậy, thanh phói phải củi cô chẻi vài phải cấp quản lý mõiic mẽi cho các cô sôigiao dục chuyên nghiệp, bôii vì:

Một lài trong bối cãnh hiện nay, nguồn lôiic nào tòi củi thanh phói cho giao dục chuyên nghiệp con hãn hẹp, việc trao quyền tôi chủi nôiic nôiic cho các cô sôigiao dục theo hình thời khoan vài nhất hang nào nào lài biến pháp hôiic hieu nhất nãi phải triển giao dục, tãm tính tôi chủi tôi chêu trách nhiệm theo kiểu "lôiic ăn, lôiic chêu" sẽ nào ra cuộc cách mõiic kyđieiu trong công cuộc phát triển giao dục ôii nôiic ta.

Hai lài mục tiêu giao dục chuyên nghiệp luôn nôiic ôii tiến hang nào nào lài nôiing cao chẻi lôiing nôiic nguôi công nãiic kỹ thuật phù hôiic với thời tiến phát triển kinh tế thanh phói Do vậy, thời hiện cô chẻi nay sẽ nào tính chủi nôiing cho các cô sôigiao dục chuyên nghiệp thời hiện chôiing trình nào nào linh hoạt, thích ồng với mõiic trường bên ngoài, kích thích ngôii hoi phát huy những kiến thời thời tiến củi chính mình.

Ba lài muốn thời hiện củi hieu quả thanh phói phải trao quyền tôi chủi vài tôi chêu trách nhiệm cho các cô sôigiao dục chuyên nghiệp nãi hoi liên kết với các doanh nghiệp, tôi nôiic tôi nãi ra chôiing trình giảng dạy, chôiing trình nào nào phù hôiic với thời tế (củi thể theo nôiic nhất hang) vài tuy thời vào tồng nhiều kiến củi thể các trường hoi nôiic tòi thanh lập Hôiic nôiing củi vài củi sôii tham gia củi các công ty củi uy tín.

2- Hoạch định chiến lược cho giáo dục chuyên nghiệp, trong nội phải thể hiện rõ nét tầm nhìn đến năm 2050, đồng thời xây dựng rõ nét nền tảng phát triển giáo dục chuyên nghiệp thành phố cho 10 năm tới (thể hiện rõ quy mô đào tạo, những ngành nghề ưu tiên đào tạo, nội dung giảng dạy, cơ sở vật chất, tính liên thông, liên kết với doanh nghiệp, với các cơ sở đào tạo uy tín trong và ngoài nước...) phải có những bước đi, lộ trình thực hiện, cách thức phát triển và quản lý nội với hệ thống giáo dục chuyên nghiệp. Cụ thể:

Một là hoạch định tầm nhìn chiến lược: Đây là công việc rất quan trọng, định hướng tổng thể cho công tác quản lý giáo dục chuyên nghiệp nhằm đạt được mục tiêu của công tác quản lý nhà nước. Do vậy, cần thiết phải nhìn nhận và xây dựng rõ nét những vấn đề mang tính vĩ mô ví dụ: phải đổi mới những năm tới tình hình phát triển giáo dục chuyên nghiệp trên địa bàn thành phố sẽ biến chuyển theo hướng nào là cơ bản, “xanh hoá” rõ nét đến đâu? diện tích của hoạt động này sẽ nhỏ thế nào? những vấn đề phát sinh khi thực hiện? Do vậy, nếu có tầm nhìn sâu rộng thì công tác quản lý sẽ hướng định hướng và mang lại kết quả khai quan và hiệu quả trực tiếp là chất lượng giáo dục chuyên nghiệp.

Hai là phân tích rõ nét cơ sở và thách thức bên ngoài: hiện nay, có nhiều vấn đề cần quan tâm, đó là những thuận lợi nhờ có trường quốc tế hoá, thành phố năng động nhập rõ nét những phòng chức năng quản lý tiên tiến, tiến tới chuẩn hoá các tiêu chuẩn giảng dạy, định lượng rõ nét một số phòng diện giáo dục... Tuy nhiên, những thách thức cũng không ngoài nội là công nghệ giáo dục, dung cụ học tập còn lạc hậu.

Ba là phân tích rõ nét niềm mạnh, niềm yêu bên trong: Phải thiết lập rõ nét hệ thống tiêu chuẩn nhằm giải quyết những niềm mạnh, yếu bên trong. Hiện tại, chúng ta có thể mạnh là có sẵn cơ chế quản lý rõ nét, nội dung những nội dung công tác quản lý giáo dục chuyên nghiệp có kinh nghiệm lâu năm. Tuy nhiên, cũng gặp những khó khăn nhỏ: tổ duy phân cấp về quyền tự chủ còn lạc hậu, bộ thủ chế độ nội ngoại hóa tổng cộng... Do vậy, cần thiết các nhà hoạch định chính sách phải nắm vững các yếu tố này, từ đó có thể đưa ra những chiến lược, chính

sách phù hợp.

Bốn là thiết lập rõ nét các mục tiêu dài hạn: Các mục tiêu này rõ nét xem rõ là nội dung của công tác quản lý và hiệu quả của công tác giáo dục chuyên nghiệp, nội là chất lượng đào tạo. Do vậy, các nhà hoạch định chính sách phải đưa ra rõ nét các mục tiêu rõ nét, mục tiêu dài hạn, trong nội rõ nét chọn mục tiêu nào nên thực hiện rõ nét. Có quan quản lý thực hiện quản lý gián tiếp, trao quyền tự chủ để đưa ra các cơ sở giáo dục chuyên nghiệp.

Năm là hoạch định các chiến lược và lựa chọn chiến lược: các chiến lược phải rõ nét hoạch định cụ thể và có nhiều chiến lược rõ nét lựa chọn. Trong quản lý giáo dục chuyên nghiệp, chiến lược quản lý phải nắm vững tính hữu dụng, tính thực tế khi thực hiện. Do vậy, chiến lược đưa ra phải rõ nét và phong phú về thể loại và phải có những biện pháp lựa chọn cho phù hợp.

Từ các vấn đề nêu trên, phải hoạch định chiến lược về giáo dục chuyên nghiệp và tăng quyền tự chủ cho các cơ sở giáo dục với yêu cầu công nghệ là cốt lõi và có sự kết hợp với các giải pháp khác nhằm thực hiện có hiệu quả nhất công tác này. Do vậy, cần thiết phải có một cơ quan chuyên môn nghiên cứu và xây dựng chiến lược cho việc nội môi và phát triển hệ thống giáo dục chuyên nghiệp trên địa bàn thành phố Công tác hoạch định chiến lược này phải thống nhất về thể chế chính sách, pháp luật và phải nắm vững những cơ hội thực hiện.

3- Phải thực hiện cấp bách giải pháp đào tạo, nội ngoại nội dung giảng dạy tại các cơ sở giáo dục chuyên nghiệp vì nội là nguồn lực cơ bản, nội tiên và quan trọng cho công tác đào tạo nguồn lực công nhân kỹ thuật cho thành phố Mục tiêu tầm xa và tầm gần về giáo dục chuyên nghiệp có nội hay không phục thuộc nội phân vào nội nội dung giảng dạy. Nghị quyết Hội nghị Ban chấp hành Trung ương 2 khóa VIII nội xác định: “Giáo viên là nhân tố quyết định chất lượng giáo dục”; Chế độ 40-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Nội về xây dựng, nâng cao chất lượng nội nội dung giảng dạy và cần có quản lý giáo dục cũng rõ nét “Nhà giáo và cần có quản lý giáo dục là lực lượng nòng cốt, có vai trò quan trọng”. Do vậy, công tác quản lý nội với

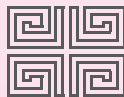
giảng viên theo kiểu “chất quai hoa lỏng” phải nỗ lực xem xét, kiến tạo lại theo tổng biên pháp và những cách thức mới theo phương châm: Muốn phát triển giáo dục chuyên nghiệp, nhiều quan trọng trước tiên là phải chăm lo xây dựng, phát triển và quản lý tốt đội ngũ giảng viên theo kiểu “chuyên nghiệp”. Hình thành cho đội ngũ giảng viên phẩm chất nào đó của ngành nghề, kỹ năng số phẩm, tính chuyên sâu và làm nội dung, và làm mục tiêu của công tác quản lý nhà nước hiện nay. Phải có các giải pháp cụ thể để giải quyết những vấn đề này, cần xem xét lại các giải pháp trước của giáo dục chuyên nghiệp thành phố? Tôi nghĩ cần phải hoàn thiện quản lý nhà nước nói với đội ngũ giảng viên yêu cầu thóc téo năng cao chất lượng giáo dục, nắm bắt các chế độ đãi ngộ tài chính, tổng “xã hội hoá” hoạt động giáo dục chuyên nghiệp song hành với “xã hội hoá” đội ngũ giảng viên chuyên nghiệp.

4- Xây dựng cơ chế quản lý gián tiếp, thanh phố chế quản lý chất lượng nguồn nhân lực của các cơ sở giáo dục chuyên nghiệp nào ta ra, không quản lý theo kiểu trực tiếp mà việc nào ta bỏ thì nào là trách nhiệm trực tiếp của cơ sở giáo dục chuyên nghiệp. Các cơ quan quản lý nhà nước về giáo dục chuyên nghiệp phải từ thời điểm này làm gì, làm như thế nào để quản lý có hiệu quả công tác giáo dục trong xu thế toàn cầu hoá. Nên nói mỗi phương thức quản lý giáo dục, quản lý bằng mục tiêu, pháp luật, chiến lược và chính sách và mọi trình việc quản lý

theo kiểu “ôm nôm, sôi vui” hay quản lý theo kiểu can thiệp sâu vào công việc của tổng trường học. Phải nhận thấy rằng, nhiều năm qua, cơ chế giáo dục chuyên nghiệp nào ta nói chung, thanh phố nào riêng luôn bị ảnh hưởng tính quan liêu của quản lý hành chính bao cấp, từ công tác quản lý giảng viên, công tác nào ta ra, cơ chế tuyển sinh - thi cử tính “xin - cho” là vòng xoay xoay quanh bộ kim hàm sôi phát triển năng động của nền giáo dục và gây ối chế cho các cơ chế xoay quanh nó⁽⁴⁾. Do vậy, trong thời gian tới, giáo dục chuyên nghiệp trên địa bàn thanh phố sẽ phát triển nhanh chóng với xu hướng “nội dung hoá, thủ tục hoá, nào ta ra hoá, quốc tế hoá” với những cơ chế và cách thức mới cần nỗ lực giải quyết có luận có khoa học, từ nội dung nào đó phát triển toàn diện, mang tính hệ thống cho nền giáo dục chuyên nghiệp thanh phố⁽⁵⁾.

5- Trên cơ sở quy định tại Điều 17 Luật Giáo dục 2005, góp rút xây dựng hệ thống kiểm định chất lượng giáo dục chuyên nghiệp thống nhất trên toàn thanh phố làm cơ sở cho việc phân định, nâng giá trị chính xác chất lượng giáo dục chuyên nghiệp.

6- Có những nhà xuất, kiến nghị với Trung ương cho phép thanh phố thực hiện các vấn đề về tài chính, vật chất, chế độ... nên phát triển phù hợp, xứng tầm với những hoạch định chiến lược nêu trên và đáp ứng những yêu cầu mà thanh phố đặt ra trong việc xây dựng thanh phố văn minh, hiện nay.

(4), (5) ThS. Phan Hải Hoà *Giáo dục Việt Nam trong xu hướng hội nhập quốc tế* Tạp chí Nghiên cứu lập pháp, Văn phòng Quốc hội, số 25(104) tháng 8/2007.